

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2002-2003

31 MAART 2003

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking, met het oog op het vastleggen van nieuwe krachtlijnen

(Ingediend door de heer Georges Dallemagne)

TOELICHTING

De wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking legt tegelijkertijd de criteria, de doelstellingen en de grondbeginselen vast die aan de basis liggen van de Belgische activiteit op het vlak van de ontwikkelingssamenwerking.

Deze tekst betekent een grote stap vooruit, aangezien hij in ons land het enige wetgevende initiatief is dat ooit duidelijk omliggende definities heeft gegeven van de elementen die bij de ontwikkelingssamenwerking een rol spelen.

Het internationale toneel verandert echter voortdurend en de bepalingen van deze wet zijn al drie jaar van toepassing. Het is dus relevant en noodzakelijk om nu over te gaan tot de aanpassing en de verbetering van verschillende punten in de tekst.

Ervaring toont aan dat het effect van onze bilaterale samenwerking voor de bevolking van het begunstigde land minimaal is wanneer de financiële omvang beperkt is. Bekeken op basis van de kosten voor het functioneren, het stroomlijnen, het omkaderen en het evalueren van de administratie, is het rendement van de samenwerking erg laag in verhouding tot de resultaten ervan.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2002-2003

31 MARS 2003

Proposition de loi modifiant la loi du 25 mai 1999 relative à la coopération internationale belge, en vue d'y intégrer de nouvelles lignes de force

(Déposée par M. Georges Dallemagne)

DÉVELOPPEMENTS

La loi du 25 mai 1999 relative à la coopération internationale, détermine à la fois les critères, les objectifs et les principes qui sous-tendent l'action de la Belgique en matière de coopération au développement.

Ce texte représente une avancée très claire puisque, dans notre pays, il constitue la seule initiative législative ayant jamais abouti à la définition précise des enjeux de la coopération.

L'environnement international, en constante évolution, ainsi que la mise en pratique depuis trois ans des dispositions de cette loi justifient aujourd'hui la pertinence et la nécessité de lui apporter des adaptations et améliorations sur plusieurs points.

L'expérience montre que l'impact de notre coopération bilatérale pour la population d'un pays bénéficiaire est marginal, lorsque son volume financier est réduit. Son rendement, calculé sur base des frais de fonctionnement, de conception, d'encadrement et d'évaluation de l'administration par rapport aux résultats de la coopération, est extrêmement faible.

De vraag is dan ook of het geld dat België uitgeeft in de landen waar zijn bilaterale samenwerking beperkt blijft tot twee of drie miljoen euro, wel kan bijdragen tot de ontwikkeling van het betrokken land.

Het aantal concentratielanden waarmee België aan bilaterale samenwerking doet, moet verminderen, ten minste zolang de financiële middelen die ervoor worden uitgetrokken niet merkbaar verhoogd worden. De bedragen die bestemd zijn voor bilaterale samenwerking met concentratielanden zouden ten minste vijf miljoen euro per jaar moeten belopen. Met dat referentiebedrag worden de minimumvoorwaarden gehaald voor kwaliteitsvolle samenwerking met een meetbaar effect en met een te verantwoorden aanwezigheid in het land van een afgevaardigde van de BTC (Belgische Technische Coöperatie).

Dit wetsvoorstel bepaalt dat het bedrag voor bilaterale samenwerking in een concentratieland ten minste 5 miljoen euro moet belopen, zonder daarbij het maximumaantal concentratielanden als bepaald in de wet van 25 mei 1999 te wijzigen. Dat bedrag schommelt op basis van het indexcijfer van de consumptieprijzen. Deze bepaling zal in de praktijk voorkomen dat de activiteiten van bilaterale samenwerking teveel versnipperd raken en ervoor zorgen dat zij verdeeld wordt over 15 tot 18 landen.

Indien er voortaan meer middelen naar de bilaterale samenwerking gaan, kan men binnen het kader van deze wet het aantal landen voor de bilaterale samenwerking nog altijd uitbreiden tot een maximum van 25.

In de wet van 25 mei 1999 dienen overigens nieuwe krachtlijnen te worden toegevoegd. Daarbij wordt meer bepaald gedacht aan:

1. het invoeren van duidelijke en regelmatig toegepaste evaluatiemechanismen met betrekking tot de lijst van concentratielanden, rekening houdend met de veranderingen van de internationale context;

2. het inacht nemen van de interculturele dialoog als criterium. Die vormt immers een zeer grote uitdaging in de internationale samenwerking. De actualiteit toont aan hoe nuttig het is de dialoog en de verstandhouding tussen de volkeren, de culturen, de levensopvattingen, de godsdiensten en de wereldbeelden aan te moedigen. Deze dialoog speelt een grote rol bij het bevorderen van de vrede;

3. het inacht nemen van de betrokkenheid van de migranten bij ontwikkelingsprojecten. België vangt soms grote aantallen mensen op die afkomstig zijn uit een bepaald concentratieland waar wij mee samenwerken.

Het zou nuttig zijn als de wet deze mensen kon beschouwen als belangrijke partners in de internationale samenwerking van ons land;

On peut légitimement se demander si l'argent dépensé par la Belgique dans certains pays où le montant de la coopération bilatérale belge est limité à deux ou trois millions d'euros permet vraiment de contribuer au développement du pays concerné.

Il faudrait donc réduire le nombre de pays de concentration de la coopération bilatérale belge, en tout cas tant que les moyens financiers qui lui sont consacrés ne sont pas augmentés sensiblement. Les montants consacrés à des actions de coopération bilatérale dans un pays de concentration devraient atteindre au moins cinq millions d'euros par an. Ce montant critique fournit les conditions minimales d'une coopération de qualité, dont l'impact est mesurable et qui justifie la présence dans le pays d'un délégué de la Coopération technique belge (CTB).

La présente proposition, sans modifier le nombre maximum de pays de concentration autorisé par la loi du 25 mai 1999, prévoit que les montants consacrés à la coopération bilatérale dans les pays de concentration doivent atteindre au moins 5 millions d'euros. Ce montant évolue en fonction de l'évolution de l'index des prix à la consommation. Dans les faits, cette disposition évitera un saupoudrage des actions de la coopération bilatérale et la concentrera sur 15 à 18 pays.

Si des moyens plus importants sont dévolus à la coopération bilatérale à l'avenir, la loi permettra toujours d'augmenter jusqu'à maximum 25 le nombre de pays de notre coopération bilatérale.

En outre, il y a lieu d'intégrer dans la loi du 25 mai 1999 de nouvelles lignes de force, à savoir:

1. la mise en place de mécanismes clairs et réguliers d'évaluation de la liste des pays de concentration, eu égard aux transformations du contexte international;

2. la prise en compte, comme critère, du dialogue interculturel, enjeu majeur de la coopération internationale. L'actualité montre à quel point il est utile de renforcer les moyens du dialogue et de la compréhension entre les peuples, les cultures, les philosophies, les religions et les visions du monde. Ce dialogue est un puissant facteur de paix;

3. la prise en considération de l'implication des migrants dans les projets de coopération. En effet, la Belgique accueille un nombre parfois important de personnes issues de certains pays de concentration de notre coopération.

Il serait utile que la loi envisage de les considérer comme des acteurs importants de notre coopération internationale;

4. de noodzaak om de sociale economie te steunen als volwaardige sector binnen de samenwerking, waarvoor specifieke projecten ontwikkeld kunnen worden.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 6 van de wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking wordt gewijzigd als volgt:

A) Paragraaf 1 wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«8° landen van oorsprong van de migrantenbevolking van België en waarvan die bevolking een belangrijke rol kan spelen bij de samenwerking.»;

B) er wordt een § 1bis ingevoegd, luidende:

«§ 1bis. De directe bilaterale samenwerking moet ten minste vijf miljoen euro bedragen voor elk van de concentratielanden. Dat bedrag wordt gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer der consumptieprijzen.»;

C) § 2, derde lid, wordt vervangen door het volgende lid:

«De minister stelt minstens om de vier jaar aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat een evaluatierapport voor over de internationale samenwerking, dat de mogelijkheid biedt om de lijst aan te passen op basis van de criteria bedoeld in § 1.»

Art. 3

Artikel 7 van dezelfde wet, gewijzigd door de wet van 2 januari 2001, wordt gewijzigd als volgt:

A) Paragraaf 1, 5°, wordt aangevuld als volgt:

«en met inachtneming van de interculturele dialoog;»;

4. la nécessité de soutenir l'économie sociale comme un secteur à part entière de coopération, propre à faire l'objet de projets spécifiques.

Georges DALLEMAGNE.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 6 de la loi du 25 mai 1999 relative à la coopération internationale belge sont apportées les modifications suivantes:

A) le § 1er est complété par la disposition suivante:

«8° pays d'origine de population immigrée en Belgique et dont cette population pourrait être un acteur important de la coopération.»;

B) un § 1bis est inséré, rédigé comme suit:

«§ 1bis. La coopération bilatérale directe atteindra un montant minimal de cinq millions d'euros dans chacun des pays de concentration. Ce montant est lié à l'évolution de l'index des prix à la consommation.»;

C) le § 2, alinéa 3, est remplacé par l'alinéa suivant:

«Tous les quatre ans au moins, le ministre présentera à la Chambre des représentants et au Sénat un rapport d'évaluation de la coopération qui permette d'adapter la liste en fonction des critères visés au § 1er.»

Art. 3

À l'article 7 de la même loi, modifiée par la loi du 2 janvier 2001, sont apportées les modifications suivantes:

A) le § 1er, 5°, est complété par ce qui suit:

«ainsi que du dialogue interculturel;»;

B) Paragraaf 1 wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«6° sociale economie.»

Art. 4

Artikel 8, § 1, 3°, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«3° de sociale rechtvaardigheid en de sociale solidariteit.»

18 oktober 2002.

B) le § 1er est complété par la disposition suivante :

«6° l'économie sociale.»

Art. 4

L'article 8, § 1, 3°, de la même loi est remplacé par la disposition suivante :

«3° la justice et la solidarité sociales.»

18 octobre 2002.

Georges DALLEMAGNE.